

EDUSKUNNAN VASTAUS 183/2000 vp**Hallituksen esitys laiksi rajat ylittävästä kieltomenettelystä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi*****Asia***

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi rajat ylittävästä kieltomenettelystä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 178/2000 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 36/2000 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki**rajat ylittävästä kieltomenettelystä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §***Sovelttamisala***

Tässä laissa säädetään:

1) ulkomaisen viranomaisen ja järjestön oikeudesta panna Suomessa vireille kuluttajien etujen suojaamista tarkoittavista kieltokanteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/27/EY, jäljempänä *kieltokannedirektiivi*, tarkoitettu kieltokanne, jos Suomesta peräisin oleva toiminta on vastoin 2 momentissa mainittuja direktiivejä sellaisina kuin ne on kansallisesti pantu täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa;

2) suomalaisen viranomaisen ja yhdistyksen oikeudesta panna vireille kieltokanne toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jäljempänä *ETA-valtio*, jos tästä valtiosta peräisin oleva toiminta on vastoin 2 momentissa mainittuja direktiivejä sellaisina kuin ne on kansal-

lisesti pantu täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja direktiivejä ovat:

1) harhaanjohtavaa mainontaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi 84/450/ETY;

2) muulla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltuja sopimuksia koskevasta kuluttajansuojasta annettu neuvoston direktiivi 85/577/ETY;

3) kulutusluottoja koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annettu neuvoston direktiivi 87/102/ETY;

4) televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 89/552/ETY 10—21 artikla;

5) matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista annettu neuvoston direktiivi 90/314/ETY;

6) ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden mainonnasta annettu neuvoston direktiivi 92/28/ETY;

7) kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista annettu neuvoston direktiivi 93/13/ETY;

8) ostajien suojaamisesta kiinteistöjen osakaisajan käyttöoikeuden ostosopimuksen tiettyihin osiin nähden annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/47/EY;

9) kuluttajansuojasta etäsopimuksissa annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/7/EY;

10) kulutustavaroiden kauppaa ja niihin liittyviä takuita koskevista tietyistä seikoista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 99/44/EY;

11) tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ("Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä") 2000/31/EY.

2 §

Ulkomaisen viranomaisen ja järjestön vireillepano-oikeus Suomessa

Kieltokannedirektiivin 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun luetteloon merkityllä ulkomaisella viranomaisella ja järjestöllä on oikeus vaatia 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun toiminnan kieltämistä, jos toiminta loukkaa viranomaisen tai järjestön suojaamia kuluttajien yleisiä etuja.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen käsittelee markkinatuomioistuimien. Vaatimuksen 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainitun direktiivin 14 artiklan tai momentin 6 kohdassa mainitun direktiivin vastaisen toiminnan kieltämisestä käsittelee kuitenkin Lääkelaitos siten kuin lääkelaisissa (395/1987) säädetään ja momentin 5 kohdassa mainitun direktiivin 7 artiklan vastaisen toiminnan kieltämisestä Kuluttajavirasto siten kuin valmismatkaliikkeistä annetussa laissa (1080/1994) säädetään.

Kuluttaja-asiamies voi toimia ulkomaisen viranomaisen ja järjestön oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana 1 momentissa tarkoitettua vaatimusta markkinatuomioistuimessa käsiteltäessä.

3 §

Kiellon ja oikaisun määrääminen

Markkinatuomioistuimien voi ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta kieltää, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, elinkeinonharjoittajaa jatkamasta 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa toimintaa. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se ole erityisestä syystä tarpeetonta. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Kielto voidaan määrätä myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Määrätessään kiellon markkinatuomioistuin voi velvoittaa kiellon saaneen elinkeinonharjoittajan oikaisemaan lainvastaisen menettelyn, jos sitä kuluttajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena. Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.

Asian käsittelystä on voimassa, mitä markkinatuomioistuimesta annetussa laissa (41/1978) säädetään.

4 §

Vireillepano-oikeus toisessa ETA-valtiossa

Kuluttaja-asiamiehellä, Lääkelaitoksella, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksella, Kuluttajavirastolla, Telehallintokeskuksella ja Rahoitustarkastuksella on oikeus valvontavaltaansa kuuluvassa asiassa vaatia 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan kieltämistä, jos toiminta loukkaa viranomaisen suojaamia kuluttajien yleisiä etuja Suomessa.

Jos kuluttaja-asiamies valvontavaltaansa kuuluvassa asiassa kieltäytyy panemasta asiaa vi-

reille, oikeus vireillepanoon on kuluttajien etujen valvomiseksi toimivalla suomalaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä.

niiden tehtävät Euroopan yhteisöjen komissiolle kieltokannedirektiivin 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua luetteloa varten.

5 §

Ilmoitusvelvollisuus

Oikeusministeriö ilmoittaa 4 §:ssä mainitut viranomaiset ja siinä tarkoitetut yhdistykset sekä

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

markkinatuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan markkinatuomioistuimesta 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun lain (41/1978) 1 §:n 9 ja 10 kohta, 14 § ja 15 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 9 ja 10 kohta laissa 516/1999, 14 § osaksi laissa 392/1982 sekä 15 §:n 4 momentti laissa 707/1993, sekä
lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 516/1995, uusi 11 kohta sekä lakiin uusi 6 i § ja lailla 458/1997 kumotun 7 b §:n tilalle uusi 7 b § seuraavasti:

1 §

Markkinatuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena sille seuraavien lakien mukaan kuuluvat asiat:

- — — — —
 9) alkoholilaki (1143/1994);
 10) laki saatavien perinnästä (513/1999);
 11) laki rajat ylittävästä kieltomenettelystä
 (/).

6 i §

Rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain nojalla käsiteltävä asia tulee markkinatuomioistuimessa vireille ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksella.

7 b §

Markkinatuomioistuimen on heti annettava 6 i §:ssä tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuo-

tevalvontakeskukselle, Telehallintokeskukselle tai Rahoitustarkastukselle kunkin valvontavaltaan kuuluvassa asiassa. Hakemuksen tiedoksi saaneelle viranomaiselle on myös varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jollei kuuleminen tarpeettomasti viivytä asian ratkaisua.

14 §

Markkinatuomioistuimessa todistajana tai asiantuntijana kuullulle suoritetaan 6 ja 6 i §:ssä tarkoitettussa asiassa valtion varoista korvausta sen mukaan kuin valtion varoista maksettavista todistelukustannuksista annetussa laissa (666/1972) säädetään.

Markkinatuomioistuin voi velvoittaa päätöksessään muun asianosaisen kuin kuluttaja-asiamiehen tai 6 i §:ssä tarkoitettua ulkomaisen viranomaisen tai järjestön korvaamaan valtiolle sen varoista maksetut 1 momentissa mainitut kustannukset.

15 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Tämän lain 6 ja 6 i §:ssä tarkoitetussa asiassa asianosaiset vastaavat itse oikeudenkäyntiku-
luistaan markkinatuomioistuimessa.

Laki

lääkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 10 päivänä huhtikuuta 1987 annettuun lääkelakiin (395/1987) uusi 93 a ja 93 b § seuraavasti:

93 a §

Lääkelaitos voi ryhtyä 93 §:n 1 ja 2 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin myös rajat ylittävstä kieltomenettelystä annetun lain (/) 2 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta, jos Suomesta peräisin oleva toiminta on vastoin ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden mainonnasta annetun neuvoston direktiivin 92/28/ETY tai televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 89/552/ETY 14 artiklan säännöksiä sellaisina kuin ne on pantu kansallisesti täytäntöön sovellettavaksi tulevasa laissa.

Edellä 1 momentin nojalla määrätyn kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsee lääninhallitus lääkelaitoksen taikka ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta.

93 b §

Lääkelaitoksen oikeudesta panna vireille kielto-
tokanne toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetään rajat ylittävässä kieltomenettelystä annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

valmismatkaliikkeistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan valmismatkaliikkeistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun lain (1080/1994) 18 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 14 a ja 14 b § seuraavasti:

14 a §

Pakkokeinot eräissä rajat ylittävissä tapauksissa

Kuluttajavirasto voi ryhtyä 14 §:ssä mainittuihin toimenpiteisiin myös rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain (/) 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta, jos Suomesta peräisin oleva toiminta on vastoin matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista annetun neuvoston direktiivin 90/314/ETY 7 artiklan säännöksiä sellaisina kuin ne on pantu kansallisesti täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa.

14 b §

Kieltokanteen vireillepano ulkomailla

Kuluttajaviraston oikeudesta panna vireille kieltokanne toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetään rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 2000

